

C/2023/452

1.12.2023

P9_TA(2023)0120

Powszechna dekryminalizacja homoseksualizmu w świetle ostatnich wydarzeń w Ugandzie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie powszechnej dekryminalizacji homoseksualizmu w świetle ostatnich wydarzeń w Ugandzie (2023/2643(RSP))

(C/2023/452)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka,
- uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
- uwzględniając Amerykańską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając rezolucję w sprawie ochrony przed przemocą i innymi naruszeniami praw człowieka wobec osób ze względu na ich rzeczywistą lub domniemaną orientację seksualną lub tożsamość płciową, przyjętą w Luandzie w Angoli na 55. sesji zwyczajnej Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów, która trwała się od 28 kwietnia do 12 maja 2014 r.,
- uwzględniając wspólne oświadczenie podpisane przez 85 krajów na posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ 22 marca 2011 r., wzywające do zaprzestania aktów przemocy i powiązanych naruszeń praw człowieka ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową,
- uwzględniając zasady z Yogyakarty w sprawie stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej,
- uwzględniając sprawozdanie niezależnego eksperta ds. ochrony przed przemocą i dyskryminacją ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową z 11 maja 2018 r.,
- uwzględniając prace podstawowej grupy ONZ ds. osób LGBTI, w szczególności jej oświadczenie z 19 marca 2023 r. wzywające Radę Bezpieczeństwa ONZ do lepszego uwzględnienia praw człowieka przysługujących osobom LGBTI w jej międzynarodowym mandacie na rzecz pokoju i bezpieczeństwa,
- uwzględniając rezolucję ONZ nr 70/1 pt. „Przekształcamy nasz świat – Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” (Agenda 2030), przyjętą podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju 25 września 2015 r. w Nowym Jorku i ustanawiającą cele zrównoważonego rozwoju,
- uwzględniając decyzję Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (Komitet CEDAW) z 2022 r. w sprawie Rosanna Flamer-Caldera przeciwko Sri Lance,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z 25 marca 2020 r. pt. „Plan działania UE dotyczący praw człowieka i demokracji na lata 2020–2024” (JOIN(2020)0005),
- uwzględniając komunikat Komisji z 12 listopada 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025” (COM(2020)0698),
- uwzględniając umowę o partnerstwie między grupą państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) a UE (umowa z Kotonu) z 2000 r. oraz zawarte w niej klauzule i zobowiązania dotyczące praw człowieka, w szczególności art. 8 ust. 4, art. 9, art. 31a lit. e) i art. 96, a także art. 65,

- uwzględniając przyjęte 24 czerwca 2013 r. unijne Wytyczne na rzecz promowania i ochrony wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, osobom biseksualnym, transpłciowym i interseksualnym (LGBTIQ),
 - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie kary śmierci przyjęte 12 kwietnia 2013 r.,
 - uwzględniając Wytyczne UE w sprawie praw człowieka dotyczące niedyskryminacji w działaniach zewnętrznych przyjęte 18 marca 2019 r.,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998 z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka ⁽¹⁾,
 - uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 21 i 26,
 - uwzględniając program włączenia społecznego i różnorodności na lata 2023–2025 Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych przyjęty 6 marca 2023 r.,
 - uwzględniając ugandyjski projekt ustawy o zwalczaniu homoseksualizmu z 21 marca 2023 r.,
 - uwzględniając konstytucję Ugandy z 1995 r.,
 - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Ugandy,
 - uwzględniając oświadczenie ekspertów ONZ z 29 marca 2023 r. potępiające drastyczne przepisy wymierzone w osoby LGBT w Ugandzie,
 - uwzględniając oświadczenie wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka Volkera Türka z 22 marca 2023 r.;
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem godności i praw;
- B. mając na uwadze, że Powszechna deklaracja praw człowieka stoi na straży przyrodzonej godności i równych praw wszystkich ludzi bez żadnego rozróżnienia, w tym niezbywalnych praw do życia, wolności, bezpieczeństwa osobistego i ochrony przed dyskryminacją, wolności od arbitralnego aresztowania lub zatrzymania oraz poszanowania prywatności;
- C. mając na uwadze, że w wielu dawnych kulturach, w tym kulturach afrykańskich, tradycyjnie istniały różne orientacje seksualne i tożsamości płciowe;
- D. mając na uwadze, że zgodnie z Afrykańską kartą praw człowieka i ludów „każda osoba ma prawo do korzystania z praw i wolności uznanych i gwarantowanych w niniejszej Karcie bez żadnego rozróżnienia” (art. 2), „każda osoba jest równa wobec prawa” i „każda osoba ma prawo do równej ochrony prawnej” (art. 3) oraz „każdy człowiek ma prawo do poszanowania swojego życia i integralności swojej osoby” i „nikt nie może być arbitralnie pozbawiony tego prawa” (art. 4);
- E. mając na uwadze, że Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (ICCPR) uznaje prawo do życia za podstawowe prawo człowieka i wyraźnie stwierdza, że kara śmierci nie powinna być nakładana za przestępstwa bez użycia przemocy lub za przestępstwa popełnione przez osoby, które nie ukończyły 18 lat w dniu popełnienia przestępstwa; mając na uwadze, że ICCPR zakazuje dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, oraz mając na uwadze, że nakładanie kary śmierci za związki osób tej samej płci narusza tę zasadę;
- F. mając na uwadze, że 61 krajów na całym świecie – głównie w Afryce, na Bliskim Wschodzie i w Azji – prawnie kryminalizuje homoseksualizm i transpłciowość; mając na uwadze, że dwa kolejne kraje de facto uznają je za przestępstwo; mając na uwadze, że w Katarze, Arabii Saudyjskiej, Afganistanie, Iranie, Jemenie, Somalii, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Brunei, północnej Nigerii, Mauretanii i Pakistanie karą za stosunki seksualne między osobami tej samej płci odbywane za obopólną zgodą jest śmierć;
- G. mając na uwadze, że przepisy kryminalizujące aktywność seksualną osób tej samej płci za obopólną zgodą naruszają podstawowe i chronione na szczeblu międzynarodowym prawa człowieka;

⁽¹⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

- H. mając na uwadze, że istnieje światowy ruch zmierzający do dekryminalizacji homoseksualizmu i transpłciowości, ponieważ liczba krajów, które kryminalizują stosunki seksualne między osobami tej samej płci odbywane za obopólną zgodą, spadła ze 113 w 1990 r. do 64 w 2023 r.; mając na uwadze, że ruch ten jest napędzany rosnącą świadomością, że przepisy kryminalizujące homoseksualizm i transpłciowość są dyskryminujące i naruszają podstawowe prawa człowieka oraz że postęp społeczny wymaga równości korzystania z praw; mając na uwadze, że ta rosnąca dynamika daje nadzieję, że świat zmierza ku bardziej sprawiedliwej i równej przyszłości, w której wszyscy ludzie będą mogli swobodnie korzystać ze swoich praw bez obawy przed dyskryminacją lub prześladowaniem;
- I. mając na uwadze, że w kwietniu 2023 r. Wyspy Cooka, zmieniając ustawę o przestępstwach, dołączyły do krajów, które zdekryminalizowały homoseksualizm; mając na uwadze, że na początku 2023 r. Singapur w drodze zmiany kodeksu karnego zdekryminalizował „czyny nieprzyzwoite między mężczyznami”;
- J. mając na uwadze, że w wielu niedawnych przypadkach dekryminalizacja stosunków seksualnych między osobami tej samej płci odbywanych za obopólną zgodą była wynikiem orzeczeń sądowych, takich jak ustne orzeczenie Sądu Najwyższego Barbadosu z grudnia 2022 r. i orzeczenie Sądu Najwyższego Wschodnich Karaibów z sierpnia 2022 r.;
- K. mając na uwadze, że 21 marca 2023 r. parlament Ugandy przyjął projekt ustawy o zwalczaniu homoseksualizmu (zwany dalej „projektem ustawy”); mając na uwadze, że w projekcie ustawy zaproponowano stosowanie kary śmierci za przestępstwo „kwalifikowanego homoseksualizmu”, dożywotniego pozbawienia wolności za przestępstwo „homoseksualizmu”, do 14 lat pozbawienia wolności za „niedoszły akt homoseksualizmu” i do 20 lat pozbawienia wolności za „propagowanie homoseksualizmu”; mając na uwadze, że ta ostatnia kara wiąże się z pełną cenzurą kwestii LGBTIQ, również w przypadku organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się rzecznictwem opartym na prawach człowieka i świadczących opiekę zdrowotną; mając na uwadze, że przepisy te są sprzeczne z postanowieniami konstytucyjnymi Ugandy, które przewidują równość i niedyskryminację dla wszystkich;
- L. mając na uwadze, że poprzednie wersje podobnych projektów ustaw zakazujących propagowania homoseksualizmu i aktów homoseksualnych proponowano już w latach 2009, 2012, 2013 i 2014, co sygnalizuje tendencję do systematycznego traktowania osób LGBTIQ jak kozłów ofiarnych; mając na uwadze, że politycy oraz krajowi i zagraniczni przywódcy religijni odegrali kluczową rolę we wzniecaniu nienawistnej retoryki wobec osób LGBTIQ w Ugandzie; mając na uwadze, że w wyniku przyjęcia projektu ustawy obserwuje się już wzrost przemocy słownej i fizycznej;
- M. mając na uwadze, że prezydent Museveni składa podburzające oświadczenia; mając na uwadze, że nie zarządził jeszcze publikacji projektu ustawy;
- N. mając na uwadze, że tylko w lutym 2023 r. ponad 110 osób LGBT w Ugandzie poinformowało o incydentach, w tym aresztowaniach, przemocy seksualnej, eksmisjach i publicznym obnażaniu;
- O. mając na uwadze, że od 1995 r. Uganda jest stroną ICCPR;
- P. mając na uwadze, że UE jest największym partnerem Ugandy w dziedzinie współpracy na rzecz rozwoju; mając na uwadze, że łączny budżet wieloletniego programu indykatywnego UE dla Ugandy na lata 2021–2024 wynosi 375 mln EUR;
- Q. mając na uwadze, że nowy globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka, na podstawie planu działania UE dotyczącego praw człowieka i demokracji, umożliwia UE ukierunkowanie działań na poważne przypadki łamania i naruszania praw człowieka na całym świecie, niezależnie od tego, gdzie mają one miejsce, w tym na arbitralne egzekucje oraz nieludzkie lub poniżające traktowanie lub karanie;
- R. mając na uwadze, że sytuacja w Ugandzie grozi wywołaniem negatywnych skutków w regionie, jako że Kenia, Niger i Tanzania złożyły podobne projekty ustaw;
- S. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie UE wielokrotnie wyrażały swój niezachwiany sprzeciw wobec kary śmierci, we wszystkich przypadkach i wszelkich okolicznościach, uznając ją za nieludzką i poniżające traktowanie, sprzeczne z godnością ludzką; mając na uwadze, że państwa członkowskie zobowiązały się niestrudzenie opowiadać się za całkowitym zniesieniem kary śmierci;
- T. mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie UE jednoznacznie potępiły dyskryminujące przepisy, strategie i praktyki, w tym kryminalizację stosunków między osobami tej samej płci za obopólną zgodą oraz transpłciowości; mając na uwadze, że państwa członkowskie wezwały UE do podjęcia działań na rzecz dekryminalizacji homoseksualizmu i transpłciowości; mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie wzywał państwa spoza UE do dekryminalizacji, aby zapewnić niepodzielność praw człowieka i dać każdej osobie LGBTIQ możliwość korzystania z nich wszystkich;

- U. mając na uwadze, że zgodnie z art. 21 TUE „działania Unii na arenie międzynarodowej oparte są na zasadach, które leżą u podstaw jej utworzenia, rozwoju i rozszerzenia”, w szczególności „demokracji, państwa prawnego, powszechności i niepodzielności praw człowieka i podstawowych wolności, poszanowania godności ludzkiej, zasad równości i solidarności oraz poszanowania zasad Karty Narodów Zjednoczonych oraz prawa międzynarodowego”;
- V. mając na uwadze, że celem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE jest rozwój i umacnianie demokracji i rządów prawa, a także przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności;
- W. mając na uwadze, że w Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju potwierdzono zobowiązanie UE i jej państw członkowskich do stosowania opartego na prawach człowieka podejścia do współpracy na rzecz rozwoju, które obejmuje wszystkie prawa człowieka;
- X. mając na uwadze, że unijny program „wszystko oprócz broni” (EBA) znosi cła i kontyngenty na przywóz wszystkich towarów (z wyjątkiem broni i amunicji), które trafiają do UE z krajów najsłabiej rozwiniętych; mając na uwadze, że UE może wycofać preferencje EBA w przypadku poważnych i systematycznych naruszeń zasad określonych w międzynarodowych konwencjach dotyczących podstawowych praw człowieka i praw pracowniczych, takich jak systematyczne łamanie praw człowieka;

Ostatnie wydarzenia w Ugandzie

1. potępia w najostrożniejszych słowach projekt ustawy przyjęty 21 marca 2023 r. przez parlament Ugandy, który zastrza kary i rozszerza zakres ustawodawstwa Ugandy kryminalizującego homoseksualizm i transpłciowość; uważa, że jego przyjęcie stanowi rażące naruszenie konstytucji i międzynarodowych zobowiązań Ugandy wynikających z Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów oraz struktur prawa międzynarodowego ONZ, w tym Powszechnej deklaracji Praw człowieka, MPPOiP oraz Karty Narodów Zjednoczonych; podkreśla, że ustawa stoi też w sprzeczności z zobowiązaniami politycznymi dotyczącymi zrównoważonego rozwoju, w szczególności z celami zrównoważonego rozwoju nr 3, 5, 10 i 16, a także czynnie i poważnie naraża na szwank prawa, zdrowie i bezpieczeństwo ludzi;
2. jest zaniepokojony, że tylko 2 z 389 parlamentarzystów głosowało przeciwko projektowi ustawy; ubolewa nad komentarzami prezydenta Museveniego, który przyczynił się do zwiększenia nagonki na osoby LGBTIQ; jest zaniepokojony liczbą polityków, przywódców religijnych i przedstawicieli mediów, którzy podżegają do nienawiści; uważa, że traktowanie osób LGBTIQ jako kozłów ofiarnych przez większość ugandyjskiej klasy politycznej stanowi poważne naruszenie zasad demokracji, praworządności i uznanych na szczeblu międzynarodowym praw człowieka; uważa, że ogłoszenie tego projektu ustawy nieuchronnie nadwyreżyłoby stosunki między UE a Ugandą i wymagałoby od UE zmiany podejścia;
3. przypomina rządowi Ugandy o jego zobowiązaniach wynikających z prawa międzynarodowego oraz umowy z Kotonu, w której wezwano do poszanowania powszechnych praw człowieka i podstawowych wolności;
4. wyraża poparcie i podziw dla ugandyjskich parlamentarzystów i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, którzy mieli odwagę wystąpić z szeregu i publicznie wypowiedzieć się przeciwko projektowi ustawy;
5. uważa, że w związku z powagą sytuacji konieczna jest jak najostrożniejsza odpowiedź instytucji i potępienie z ich strony, a także reakcja na wszystkich szczeblach dyplomacji UE;
6. przypomina, że ten projekt ustawy jest tylko jednym z wielu kroków na ścieżce, którą Uganda podąża od kilku lat w związku ze wzrostem homofobicznej retoryki wśród polityków, przywódców religijnych i innych znaczących postaci w ugandyjskim społeczeństwie, przy coraz większej presji wywieranej na społeczeństwo obywatelskie, a także szerzeniem się sponsorowanej przez państwo mowy nienawiści skierowanej przeciwko osobom LGBTIQ, co zachęca do nienawiści i przemocy; potępia tę bigoterię, uprzedzenia i dyskryminację w XXI wieku;
7. przypomina ponadto, że przemoc seksualna wobec kobiet i dziewcząt jest powszechna w Ugandzie oraz że istnieje związek między nienawiścią i przemocą wobec osób LGBTIQ a przemocą wobec kobiet i brakiem równouprawnienia płci;

8. przypomina, że Uganda jest pionierem w walce z HIV i związaną z tym stygmatyzacją; przypomina, że w 2021 r. częstość występowania HIV u mężczyzn mających kontakty seksualne z mężczyznami wyniosła 12,7%; zauważa z zaniepokojeniem, że odsetek ten jest znacznie wyższy niż w przypadku mężczyzn heteroseksualnych i wyższy niż średnia krajowa; podkreśla, że nie należy wykorzystywać prawa, aby odmawiać Ugandyjczykom usług i leków związanych z HIV, oraz wzywa rząd do poprawienia dostępu do nich; zwraca uwagę na dowody przedstawione przez UNAIDS, z których niezaprzeczalnie wynika, że ustawy kryminalizujące uniemożliwiają społecznościom dostęp do usług ratujących życie;
9. głęboko ubolewa nad decyzją Krajowego Biura ds. Organizacji Pozarządowych Ugandy z 5 sierpnia 2022 r. o zamknięciu organizacji Sexual Minorities Uganda, najważniejszej krajowej organizacji zajmującej się prawami osób LGBTIQ, oraz potępia tę decyzję; udziela niezachwianego wsparcia Frankowi Mugishy, założycielowi i przywódcy tej organizacji, który poświęcił swoje życie walce o prawa osób LGBTIQ w Ugandzie;

Sytuacja w zakresie dekryminalizacji na świecie

10. jednoznacznie potępia wszelkie prawa, praktyki i oficjalne stanowiska kryminalizujące homoseksualizm i transpłciowość;
11. uważa, że taka kryminalizacja jest całkowicie sprzeczna z międzynarodowym prawem w zakresie praw człowieka i stanowi pogwałcenie praw człowieka przysługujących osobom LGBTIQ, w tym prawa do życia, prywatności, wolności, bezpieczeństwa zdrowia i wypowiedzi, a także wolności pokojowego zgromadzenia się i zrzeszania; uważa, że kryminalizacja homoseksualizmu i transpłciowości prowadzi do apartheidu, pozbawiając części ludności ochrony ze strony państwa i prawa, niezależnie od przewidzianych za to kar;
12. podkreśla, że kryminalizacja homoseksualizmu i transpłciowości, a zatem zakazanie ich istnienia, naraża osoby LGBTIQ na ataki oraz większe ryzyko szantażu ze strony władz lub innych obywateli, a także zachęca do nawoływania do nienawiści, przestępstw z nienawiści i dyskryminacji wobec tych osób
13. przypomina o zagrożeniach dla zdrowia wynikających z kryminalizacji homoseksualizmu i transpłciowości, jako że kryminalizacja nie pozwala na realizację prowadzonej przez społeczność polityki zdrowotnej i uniemożliwia osobom LGBTIQ dostęp do wiarygodnych informacji na temat ich zdrowia, w szczególności na temat nosicielstwa HIV, zapobiegania zakażeniu tym wirusem, badań przesiewowych, ustalania kontaktów zakaźnych i leczenia;
14. powtarza swój niezachwiany sprzeciw wobec stosowania kary śmierci we wszystkich przypadkach i wszelkich okolicznościach; uważa, że stanowi ona nieludzkie i poniżające traktowanie, które jest sprzeczne z godnością człowieka;
15. z zadowoleniem przyjmuje pozytywną międzynarodową tendencję do dekryminalizacji homoseksualizmu – 49 państw członkowskich ONZ w ciągu ostatnich 30 lat przeprowadziło reformę prawną, w szczególności Mozambik w 2015 r., Belize i Seszele w 2016 r., Trynidad i Tobago oraz Indie w 2018 r., Botswana w 2019 r., Gabon w 2020 r., Angola i Bhutan w 2021 r., Antigua i Barbuda, Singapur i Barbados w 2022 r. oraz Wyspy Cooka w 2023 r.; przypomina jednak, że są również kraje, w których zaostrzono lub przywrócono przepisy kryminalizujące stosunki seksualne między osobami tej samej płci, takie jak Czad, Brunea, Nigeria i ostatnio Uganda, co wskazuje na potrzebę podjęcia działań na rzecz dekryminalizacji na szczeblu światowym; przypomina precedensowe przypadki, kiedy organy ONZ umożliwiły podjęcie kroków prawnych przeciwko kryminalizacji, np. Rada Praw Człowieka w 1994 r. w sprawie Toonen przeciwko Australii oraz Komitet CEDAW w 2022 r. w sprawie Rosanna Flamer-Caldera przeciwko Sri Lance;
16. przypomina, że propagowanie celów zrównoważonego rozwoju jest obowiązkiem 193 państw członkowskich ONZ, które zobowiązały się je zrealizować, w tym Ugandy, oraz że muszą one służyć idei „niepozostawianie nikogo w tyle”; uznaje nieodłączny związek między poszanowaniem praw człowieka przysługujących osobom LGBTIQ a celami zrównoważonego rozwoju i rozumie, że wszelkie praktyki dyskryminacyjne, zwłaszcza przewidujące karę śmierci, stoją w radykalnej sprzeczności z tymi celami;
17. odrzuca narrację niektórych przywódców politycznych i religijnych, zgodnie z którą homoseksualizm i transpłciowość to koncepcje zachodnie; przypomina, że większość praw kryminalizujących homoseksualizm i transpłciowość na świecie ma swoje korzenie w prawach ustanowionych przez zachodnie mocarstwa kolonialne; ubolewa nad rozpowszechnianiem propagandy anti-LGBTIQ przez wszelkie podmioty zagraniczne, w tym podmioty mające siedzibę w Europie, a działające w Ugandzie; w związku z tym potępia również istotną rolę, jaką odgrywają w Ugandzie i w innych miejscach ewangelicy kaznodzieje i organizacje z USA w propagowaniu przepisów przeciwko osobom LGBTIQ i rozpowszechnianiu szkodliwej dezinformacji;

18. odrzuca narrację, zgodnie z którą dekryminalizacja homoseksualizmu i transpłciowości jest sprzeczna z podstawowymi zasadami religijnymi lub ogranicza wolność wyznania; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje wypowiedź papieża z 24 stycznia 2023 r., w której stwierdził on, że przepisy kryminalizujące homoseksualizm i transpłciowość są „niesprawiedliwe” oraz że „bycie homoseksualistą nie jest przestępstwem”;

19. jest zaniepokojony obecną globalną retoryką i ruchami antygenderowymi oraz sprzeciwiającymi się równym prawom i osobom LGBTIQ, które są podsycane przez niektórych przywódców politycznych i religijnych na całym świecie, w tym w UE; uważa, że ruchy te dramatycznie utrudniają wysiłki na rzecz powszechnej dekryminalizacji homoseksualizmu i transpłciowości, ponieważ legitymizują retorykę, według której osoby LGBTIQ stanowią ideologię, a nie istoty ludzkie; zdecydowanie potępia szerzenie takiej retoryki przez niektórych wpływowych przywódców politycznych i rządy w UE, np. na Węgrzech, w Polsce i we Włoszech;

20. wyraża zaniepokojenie przyjęciem w niektórych krajach tak zwanych ustaw przeciwko propagandzie gejowskiej, które tworzą kulturę nietolerancji i dyskryminacji, oraz ostrzega, że przepisy te mogą wywierać efekt uboczny w postaci utworzenia drogi surowszym środkiem w innym krajach, takim jak kryminalizacja stosunków seksualnych między osobami tej samej płci i innych aspektów orientacji seksualnej, tożsamości i ekspresji płciowej oraz cech płciowych; zauważa, że według najnowszych badań teorie spiskowe i dezinformacja są coraz powszechniejsze w wielu państwach członkowskich UE; jest zaniepokojony, że nienawiść i teorie spiskowe w internecie prowadzą do przemocy poza internetem i mogą doprowadzić do ofiar śmiertelnych; jest zaniepokojony wynikami badania przeprowadzonego przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Lesbijek, Gejów, Osób Biseksualnych, Transseksualnych i Interseksualnych⁽²⁾, z których wynika, że 2022 r. był najbardziej brutalnym rokiem dla społeczności LGBTIQ z powodu nawoływania do nienawiści i dezinformacji;

21. jest zaniepokojony rosnącą tendencją do kryminalizacji LGBTIQ w niektórych częściach Afryki, między innymi w Ghanie, Nigrze i Kenii, gdzie parlamenty procedują projekty ustaw podobne do ustawy ugandyjskiej; obawia się, że przyjęcie projektu ustawy w Ugandzie będzie miało znaczący wpływ na wynik rozpatrywania podobnych przepisów w tych krajach;

22. wyraża uznanie dla pracy oddolnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego zajmujących się prawami człowieka na całym świecie, które niestrudzenie działają na rzecz ochrony i obrony osób LGBTIQ oraz zwalczają stygmatyzację i uprzedzenia, czasem kosztem bezpieczeństwa swoich członków; uważa, że państwa członkowskie i UE powinny wspierać te organizacje i działaczy społeczeństwa obywatelskiego, również finansowo;

23. przypomina, że ochrona praw lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych na całym świecie jest dla UE priorytetem, a powszechna dekryminalizacja homoseksualizmu i transpłciowości jest celem, do którego UE powinna dążyć tak długo, jak to konieczne;

Wezwanie do działania

24. apeluje o powszechną dekryminalizację homoseksualizmu i transpłciowości;

25. wzywa do powszechnego zniesienia kary śmierci;

26. wzywa 63 kraje, które jeszcze tego nie uczyniły, do przestrzegania prawa międzynarodowego i do podjęcia wszelkich niezbędnych środków, w tym ustawodawczych lub innych, w celu zapewnienia, by orientacja seksualna i transpłciowość nie stanowiły już podstawy sankcji karnych;

27. wzywa prezydenta Ugandy Yoweriego Museveniego, aby nie zarządził publikacji ustawy i kategorycznie odmówił wyrażenia zgody na jakąkolwiek podobną inicjatywę w przyszłości, zniechęcając do podejmowania dalszych prób w tym kierunku; apeluje do władz Ugandy, by promowały zasady tolerancji, akceptacji i poszanowania praw człowieka oraz by dokonały przeglądu wszystkich przepisów kryminalizujących homoseksualizm i transpłciowość, zwłaszcza na mocy sekcji 145 i 146 kodeksu karnego; wzywa władze Ugandy do zbadania, ścigania i karania wszystkich ataków na osoby i organizacje, do jakich doszło z nienawiści w wyniku przyjęcia projektu ustawy, oraz do zaprzestania wszelkich działań odwetowych wobec organizacji społeczeństwa obywatelskiego zaangażowanych w rzecznictwo praw człowieka i osób LGBTIQ, takich jak naloty i blokowanie rachunków bankowych, ponieważ są one niezbędne do działalności społecznościowej;

⁽²⁾ <https://www.ilga-europe.org/report/annual-review-2023/>

28. wzywa Komisję i Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do wykorzystania wszelkich dostępnych środków dyplomatycznych, prawnych i finansowych, aby przekonać prezydenta Ugandy do powstrzymania się od podpisania ustawy przyjętej przez parlament; ponadto wzywa UE, aby w pełni i skutecznie wykorzystała dialog polityczny przewidziany w art. 8 umowy z Kotonu oraz przyjęty przez Radę UE Zestaw narzędzi służących promowaniu i ochronie wszystkich praw człowieka przysługujących lesbijkom, gejom, biseksualistom i osobom transgenderowym i towarzyszące mu wytyczne w ramach dialogu z władzami Ugandy, aby pomóc w propagowaniu praw człowieka w tym kraju, w dekriminalizacji homoseksualizmu, ograniczeniu przemocy i dyskryminacji oraz ochronie obrońców praw człowieka osób LGBT;

29. wzywa niezależnego eksperta ONZ ds. ochrony przed przemocą i dyskryminacją ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową do szybkiego nawiązania współpracy z prezydentem i parlamentem Ugandy, działaczami LGBTIQ i władzami Ugandy w celu uzyskania nieograniczonego dostępu do kraju;

30. jeżeli prezydent Ugandy podpisze ustawę i wejdzie ona w życie:

- wzywa Komisję, aby rozważyła wycofanie preferencji EBA dla Ugandy zgodnie z art. 19 rozporządzenia (UE) nr 978/2012⁽³⁾ w związku z poważnymi i systemowymi naruszeniami praw człowieka;
- wzywa do podjęcia natychmiastowych działań zgodnie z klauzulą praw człowieka przewidzianą w umowie z Kotonu;
- wzywa wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, aby rozważył uruchomienie globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, ponieważ ma on bezpośrednie zastosowanie do naruszeń lub nadużyć przewidzianych w projekcie ugandyjskiej ustawy;
- nalega, aby decyzje i sankcje przyjęte w odniesieniu do Ugandy były w pierwszej kolejności wymierzone w przywódców politycznych i religijnych, którzy zainicjowali projekt ustawy i go poparli; apeluje, aby Komisja ukierunkowała współpracę i wsparcie na wzmocnienie ugandyjskich organizacji LGBTIQ i organizacji praw człowieka, oraz wzywa ESDZ, delegaturę UE w Ugandzie i ambasady państw członkowskich w tym kraju, aby wspierały członków społeczności, partnerów i sojuszników za pomocą pakietu ukierunkowanego wsparcia dla osób LGBTIQ;
- wzywa ESDZ, aby zwiększyła wysiłki na rzecz zapewnienia ugandyjskim obrońcom praw człowieka w razie potrzeby dostępu do finansowania, wsparcia, ochrony, relokacji, wiz i schronienia zgodnie z wytycznymi UE w sprawie obrońców praw człowieka;

31. wzywa Komisję, by pod nadzorem wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela zaangażowała instrumenty wszystkich polityk zewnętrznych UE w celu opracowania unijnej strategii na rzecz powszechnej dekriminalizacji homoseksualizmu i transpłciowości, obejmującej następujące środki:

- stworzenie szerokiej koalicji podmiotów chcących wspierać te wysiłki w ramach społeczności międzynarodowej skupionej na instrumentach międzynarodowych, takich jak rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ;
- uczynienie z dekriminalizacji wymogu dostępu do ogólnego systemu preferencji taryfowych, w tym programu EBA, oraz usunięcie z wykazu EBA wszystkich państw, które nadal kryminalizują stosunki seksualne między osobami tej samej płci odbywane za obopólną zgodą;
- rozważenie włączenia do międzynarodowych umów o partnerstwie klauzuli „zakazu wycofywania się z przestrzegania praw człowieka”, na mocy której można by zawiesić partnerstwo, w tym jego aspekty finansowe, jeżeli kraj partnerski nie przestrzega praw człowieka, np. poprzez kryminalizację homoseksualizmu lub transpłciowości;
- systematyczne poruszanie na szczytach UE-Unia Afrykańska i na każdym szczycie z udziałem państw, których dotyczy ten problem, kwestii dekriminalizacji stosunków seksualnych między osobami tej samej płci odbywanych za obopólną zgodą, różnorodnej tożsamości płciowej i opieki sprzyjającej akceptacji własnej tożsamości płciowej oraz umieszczanie tego tematu w centrum przyszłych dyskusji;
- przeciwdziałanie systemom rekomendacji opartym na interakcji w mediach społecznościowych w przyszłym pakiecie dotyczącym obrony demokracji, ponieważ wiadomo, że systemy te nasilają nienawiść i dezinformację;

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 978/2012 z dnia 25 października 2012 r. wprowadzające ogólny system preferencji taryfowych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 732/2008 (Dz.U. L 303 z 31.10.2012, s. 1).

- proaktywny i systematyczny wkład UE w powszechny okresowy przegląd sytuacji w każdym państwie, które nadal kryminalizuje homoseksualizm i transpłciowość; wzywanie rządów tych krajów do uchylenia takich przepisów;
 - rozszerzenie wsparcia finansowego na oddolne organizacje LGBTIQ i organizacje praw człowieka w krajach, które kryminalizują homoseksualizm i transpłciowość, oraz ustanowienie specjalnego funduszu UE udzielającego pomocy finansowej, technicznej i prawnej tym organizacjom i prawnikom zaangażowanym w kwestionowanie tych przepisów przed sądami międzynarodowymi;
 - na wzór decyzji z marca 2023 r. w sprawie sankcji za przemoc seksualną i inne naruszenia praw kobiet – opracowanie zasad pozwalających bardziej systematycznie uruchamiać globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka wobec osób i podmiotów odpowiedzialnych za podżeganie do przemocy wobec osób LGBTIQ i jej utrwalanie, zwłaszcza w krajach, które nadal stosują przepisy kryminalizujące;
32. podkreśla znaczenie bezpiecznych i legalnych szlaków do UE dla osób potrzebujących ochrony międzynarodowej, w tym osób LGBTIQ uciekających z krajów, w których grozi im prześladowanie z powodu orientacji seksualnej, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej lub cech płciowych;

o

o o

33. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka, prezydentowi, rządowi i parlamentowi Ugandy, również w tłumaczeniu na suahili, oraz władzom 63 innych państw, które nadal kryminalizują homoseksualizm i transpłciowość.